

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i vissa av den Europeiska unionens medlemsstater, om ändring av 85 § i utlänningslagen samt om ändring av 5 och 7 § i lagen om utlänningsregistret

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅL

I denna proposition föreslås att det utfärdas en lag om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i vissa av den Europeiska unionens medlemsstater.

Propositionen ansluter sig till syftet att förbättra statistikföringen och uppföljningen av den arbetskraft som rör sig mellan Finland och andra länder i Europeiska unionen då lagen om förutsättningarna för förvärvsarbete för medborgare i Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Slovenien och Slovakien upphör att tillämpas.

Statistik över det arbete som utförs av medborgare i de stater som nämns i lagen fortfarande är nödvändig för uppföljning av verksamheten på arbetsmarknaden och den kortvariga flyttningen av arbetskraft. Den föreslagna lagen skulle gälla de ovannämnda medborgarna.

Registrering av uppgifter om arbete skulle förbättra möjligheter för statistikföring och uppföljning. Utöver detta skulle registreringen också främja registrering av den i utlänningslagen föreskrivna uppehållsrätten och övervakningen av anställningsvillkor samt även bidra till de lagstiftade övervakningsuppgifter en del myndigheter har.

Enligt den föreslagna lagen bör uppgifterna om arbete anmälas för registrering vid Arbetskraftsbyrån senast inom 14 dagar räknat från den dag då arbetet inleds om arbetet va-

rar utan avbrott mera än 14 dagar. Uppgifterna kan lämnas elektroniskt och anmälan kan göras av arbetsgivaren för en utlänningsräkning. Arbetskraftsbyrån skulle införa uppgifterna i utlänningsregistret.

Propositionen skulle inte ha effekt i registrering av EU-medborgares uppehållsrätt som föreskrivs i utlänningslagen. Registrering av uppgifter om arbete förutsätts inte om polisen har gjort registrering av uppehållsrätt. Uppgifterna som Arbetskraftsbyrån har infört skulle utgöra en grund för registrering av uppehållsrätt som senare görs av polisen.

Förslag som gäller förbättrande av den statistikföring och uppföljning av Arbetskraftens rörlighet som omfattar alla EU-länders medborgare skall utredas i samband med beredningen av genomförandet av det direktiv som gäller EU-medborgares uppehållsrätt.

Avsikten är att den föreslagna lagen skall vara en tidsbunden lag som gäller i tre år.

I propositionen föreslås dessutom att lagen om utlänningsregistret skulle ändras obetydligt och tekniskt. Också i utlänningslagen föreslås ändra. I fortsättningen skulle i utlänningsärenden behöriga Arbetskraftsbyråer vara de som föreskrivs genom förordning av Arbetsministeriet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft genast efter det att de har antagits och fastställts.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Inledning	4
2. Nuläge.....	5
2.1. Registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater	5
Registrering av beslut som fattats med stöd av lagen om en övergångsperiod.....	5
Registrering av uppehållsrätt av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater	5
Registrering av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater befolkningsdatasystem	5
Övrig insamling av uppgifter om medborgare i Europeiska unionens medlemsstater som ingår i arbetskraften	6
Gemenskapslagstiftningens syn på registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater	6
De registreringsförfaranden i övriga medlemsstater i Europeiska unionen som tillämpas på arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater	7
2.2. Utlänningsregistret.....	8
2.3. Arbetskraftsbyråers behörighet.....	8
2.4. Bedömning av nuläget	9
Registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater	9
Uppgifter som kan registreras i utlänningsregister.....	10
Arbetskraftsbyråernas behörighet.....	10
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	10
3.1. Målsättning	10
3.2. De viktigaste förslagen.....	11
4. Propositionens konsekvenser	12
4.1. Ekonomiska konsekvenser	12
4.2. Konsekvenser för medborgarna.....	12
4.3. Konsekvenser i fråga om organisation och personal	12
5. Beredningen av propositionen	12
6. Samband med andra propositioner.....	13
7. Ikraftträdande och giltighetstid.....	13
DETALJMOTIVERING	13
1. Lagförslag	13
1.1. Lag om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i några av den Europeiska unionens medlemsstater.....	13

1.2.	Lag om utlänningsregistret	14
1.3.	Lag om ändring av 85 § 3 mom. i utlänningslage.....	14
2.	Lagstiftningsordning.....	15
LAGFÖRSLAGEN		17
	om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i vissa av den	
	Europeiska unionens medlemsstater	17
	om ändring av 5 och 7 § i lagen om utlänningsregistret	19
	om ändring av 85 § i utlänningslagen.....	20
BILAGA		21
PARALLELLTEXTER		21
	om ändring av 5 och 7 § i lagen om utlänningsregistret	21
	om ändring av 85 § i utlänningslagen.....	23

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I statsrådets redogörelse till riksdagen om verkningarna av lagen om övergångstid samt verkningarna av arbetskraftens och tjänsternas fria rörlighet på arbetsmarknadssituationen i olika branscher (SRR 1/2006 rd) konstateras att det inte finns något behov av att förlänga giltighetstiden för lagen om förutsättningarna för förvärvsarbete för medborgare i Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Slovenien och Slovakien (309/2004, nedan *lagen om en övergångsperiod*). Från och med den 1 maj 2006 är det motiverat att börja tillämpa gemenskapsrättens bestämmelser på medborgare i de länder som omfattas av lagen om en övergångsperiod.

I redogörelsen ansåg regeringen att man vid slopandet av lagen om en övergångsperiod bör utveckla de registreringsförfaranden som gäller samtliga EU-medborgare med syfte att förbättra statistikföringen och uppföljningen över arbetskraftens rörlighet. Registreringsförfarandena bör utvecklas i samband med att det direktiv som gäller union-medborgarnas rörlighet och vistelse i andra medlemsländer (2004/38/EG) sätts i kraft i Finland. Genomförandet av direktivet bereds vid inrikesministeriet.

I redogörelsen ansåg regeringen också att man före den 31 mars 2006 skall utreda vilka förutsättningar för att registrera medborgare i de nya medlemsstater i Europeiska union som är tillåtna enligt de anslutningsfördrag som gäller utvidgningen av EU den 1 maj 2004.

I denna proposition föreslås att det utfärdas en lag om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i de stater som avses i lagen om en övergångsperiod. Lagen skulle också gälla från de nya medlemsstater utstationerad arbetskraft. Eftersom registreringsförfarandet skulle vara enkelt och ingen påföljd mot försummelse finns, förfarandet inte kunde betraktas som ett hinder mot fria tillhandahållandet av tjänster.

Enligt den föreslagna lagen registreras uppgifterna om arbete som utförs av med-

borgare i nämnda medlemsstater vid arbetskraftsbyrån senast inom 14 dagar räknat från den dag då arbetet inleds. Registreringen gäller inte arbete som varar utan avbrott under högst 14 dagar. Uppgifterna kan lämnas elektroniskt och anmälan kan för en utlänningsräkning göras av arbetsgivaren. Arbetskraftsbyrån inför uppgifterna i utlänningsregistret.

Propositionen skulle inte ha effekt i registrering av EU-medborgares uppehållsrätt som föreskrivs i utlänningslagen. Registrering av uppgifter om arbete förutsätts inte om polisen har gjort registrering av uppehållsrätt. Uppgifterna som arbetskraftsbyrån har infört skulle utgöra en grund för registrering av uppehållsrätt som senare görs av polisen.

Förslag som gäller förbättrande av den statistikföring och uppföljning av arbetskraftens rörlighet som omfattar alla EU-länders medborgare skall utredas i samband med beredningen av genomförandet av det direktiv som gäller EU-medborgares uppehållsrätt.

Avsikten är att den föreslagna lagen skall vara en tidsbunden lag som gäller i tre år.

I propositionen föreslås dessutom att lagen om utlänningsregistret skulle ändras obetydligt och tekniskt. Också i utlänningslagen föreslås ändra. I fortsättningen skulle i utlänningsärenden behöriga arbetskraftsbyråer vara de som föreskrivs genom förordning av arbetsministeriet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft genast efter det att de har antagits och fastställts.

2. Nuläge

2.1. Registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Registrering av beslut som fattats med stöd av lagen om en övergångsperiod

Enligt lagen om en övergångsperiod är ett godkännande beslut av Arbetskraftsbyrån en förutsättning för att en medborgare som nämns i lagen om en övergångsperiod skall få förvärvsarbeta. Arbetskraftsbyrån antecknar i utlänningsregistret de uppgifter som lämnats i ansökan och som är väsentliga med tanke på beslutsfattandet. Dessa uppgifter omfattar uppgifterna om arbetsgivare och de centrala villkoren i arbetet.

Efter att lagen om en övergångsperiod trädde i kraft den 1 maj 2004 har det fattats drygt 5 000 godkännande beslut om arbete.

Arbete som utförs inom ramen för undantagen i lagen om en övergångsperiod blir inte antecknad. Ett viktigt undantag som inte finns infört i registret är Arbetskraftens rörlighet i samband med tillhandahållandet av tjänster.

Registrering av uppehållsrätt av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

En medborgare i Europeiska unionens medlemsstat och en därmed jämförbar person som avses i utlänningslagen får enligt 158 § i utlänningslagen vistas i Finland i högst tre månader utan att registrera sin uppehållsrätt. En arbetssökande medborgare i medlemsstaten får även efter detta vistas i Finland under en rimlig tid utan att registrera sin uppehållsrätt, om han eller hon alltjämt söker arbete och har faktiska möjligheter att få arbete. Registreringen av uppehållsrätten görs av polisen.

I samband med en registrering antecknas i utlänningsregistret de uppgifter om arbetsgivare och arbete som lämnats i ansökan till den del de är av betydelse för bedömningen av utlänningens försörjningsförutsättning. I

praktiken registreras uppgifterna om arbetsgivare och arbete inte särskilt detaljerat.

Efter att utlänningslagen trädde i kraft den 1 maj 2004 har det enligt utlänningsregistret gjorts färre än 2 000 registreringar av uppehållsrätt. Polisens beräkning avviker från detta.

Genomförandet av direktivet om rörlighet och vistelse i andra medlemsländer medborgare i Europeiska unionens medlemsstater (2004/38/EG) bereds som bäst vid inrikesministeriet.

Registrering av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater befolkningsdatasystem

Uppgifter om medborgare i Europeiska unionens medlemsstater registreras förutom i utlänningsregistret även i andra register. En utlännings personuppgifter skall registreras i befolkningsdatasystemet om han eller hon är permanent bosatt i landet. Uppgifter om en utlänning som tillfälligt vistas i Finland kan på begäran registreras i systemet om utlänningen arbetar i Finland. I samband med att en utlänning registreras i befolkningsdatasystemet får han eller hon en personbeteckning. Då uppgifterna en gång har registrerats i befolkningsdatasystemet och utlänningen har beviljats en personbeteckning förvaras uppgifterna i systemet permanent.

Beträffande en utlänning som tillfälligt vistas i landet registreras i befolkningsdatasystemet endast begränsade uppgifter om vilka det finns tillförlitlig utredning. En utlänning som tillfälligt vistas här får ingen hemkomun eller därmed förknippade rättigheter.

En samarbetsgrupp som tillsatts av inrikesministeriet utreder som bäst frågor som hänför sig till registreringen av utlänningar. Arbetsgruppen skall bl.a. klarlägga utvecklingsbehoven och myndigheternas befogenheter i fråga om registrering av utlänningar samt lägga fram nödvändiga förslag till lagändringar. Arbetsgruppen skall slutföra sitt arbete senast den 31 december 2007.

Övrig insamling av uppgifter om medborgare i Europeiska unionens medlemsstater som ingår i arbetskraften

Pensionsskyddscentralens statistik. Enligt EG:s förordning om social trygghet skall även de arbetstagare från andra EU-länder som sänds till Finland ha ett intyg för utstationerade arbetstagare som beviljats av det utsändande landets pensionsskyddsmyndighet. Detta intyg visar att den utstationerade arbetstagaren omfattas av socialskyddet i det sändande landet. Pensionsskyddscentralen registrerar intyget i sitt system för ärendehantering.

Statistikcentralens arbetskraftsundersökning samlar in statistiska uppgifter om arbetsdeltagande, sysselsättning, arbetslöshet och arbetstider för den del av befolkningen som är i åldern 15–74 år. Insamlingen av uppgifter för arbetskraftsundersökningen baserar sig på ett slumpmässigt urval ur Befolkningsregistercentralens befolkningsdatabas två gånger om året. Uppgifterna samlas in genom datorstödda telefonintervjuer och det månatliga urvalet är ca 12 000 personer. Utgående från de svarandes uppgifter skapar man en bild av hela den 15-74-åriga befolkningens verksamhet.

Ur *skattestyrelsens statistik* kan köras uppgifter om de i Finland skattskyldiga personer. Utlänningar som arbetar i Finland kan vara allmänt skattskyldiga eller begränsat skattskyldiga.

Arbetsförvaltningens URA-datasystem. Med stöd av 3 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) registreras EU-medborgare som har rätt att utan arbetskraftsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och utföra förvärvsarbete, på ansökan som arbetsökande. Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) har endast personer bosatta i Finland rätt till de förmåner som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Statistik från Rättsskyddscentralen för hälsovården. Rättsskyddscentralen för hälsovården har enligt lag till uppgift att för övervakningen upprätthålla ett centralregister över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen. I registret antecknas även rätt att utöva yrke och tillstånd att utöva yrke som beviljats ut-

ländska medborgare.

Gemenskapslagstiftningens syn på registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Den fria rörligheten för arbetstagare är en av Europeiska gemenskapens (EG) grundläggande friheter. Enligt artikel 39.3 i EG-fördraget innefattar den fria rörligheten för arbetstagare, med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, rätten att anta faktiska erbjudanden om anställning, rätten att förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål, rätten att uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten och rätten att på bestämda villkor stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där.

Europeiska unionens medlemsstater skall före den 30 april 2006 genomföra direktivet om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (2004/38/EG). Syftet med direktivet är att samla och uppdatera de olika gemenskapsrättsakter som gäller arbetstagare, egenanställda, studenter samt andra inaktiva personer. Syftet med direktivet är att förenkla och stärka unionsmedborgarnas rätt att fritt röra sig och uppehålla sig på andra medlemsländers territorium. I direktivet ingår bestämmelser om EU-medborgares anmälningskyldighet och registrering av uppehållsrätt samt om vilka utredningar man förutsätts lämna i samband med anmälan och registrering av uppehållsrätten. I direktivet ingår inte bestämmelser om registrering av uppgifter gällande EU-medborgares arbete. Genomförandet av direktivet bereds vid inrikesministeriet.

I de fördrag som gäller Tjeckiens, Estlands, Lettlands, Litauens, Ungerns, Polens, Sloveniens och Slovakien anslutning till Europeiska unionen ingår bestämmelser som gör det möjligt för medlemsstaterna att tillfälligt och

smidigt avvika från tillämpandet av bestämmelserna om arbetskraftens fria rörlighet. Anslutningsfördragen ger möjlighet till att med tanke på övervakning även bevilja arbetstillstånd då tillträdet till arbetsmarknaden inte har begränsats genom nationella övergångsåtgärder. Arbetstillstånden skall enligt anslutningsfördragen beviljas utan särskilda åtgärder.

Övergångsbestämmelserna i anslutningsfördragen gäller för Finlands del inte arbetskraftens rörlighet inom ramen för ett fritt tillhandahållande av tjänster. I anslutningsfördragen ingår även andra undantag som gäller olika gruppers rätt att tillträda arbetsmarknaden i de länder som tillämpar övergångsåtgärder. Vid beviljandet av arbetstillstånd med tanke på övervakningen är det dock inte fråga om begränsning av tillträdet till arbetsmarknaden.

Anslutningsfördragen ger den medlemsstat som öppnat sin arbetsmarknad möjlighet att återinföra nationella begränsningar för arbetskraftens rörlighet. Förfarandet förutsätter att öppnandet av arbetsmarknaden har orsakat eller riskerar att orsaka störningar på arbetsmarknaden. Ett eventuellt beslut om att återinföra nationella begränsningar för arbetskraftens rörlighet förutsätter statistik och andra uppföljningsuppgifter om arbetskraftens rörlighet från de nya EU-staterna till Finland.

De registreringsförfaranden i övriga medlemsstater i Europeiska unionen som tillämpas på arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Sverige har inte tagit i bruk sådana begränsningar av arbetskraftens rörlighet som baserar sig på anslutningsfördragen. De myndighetsförfaranden som gäller arbetstagare från EU-staterna baserar sig på gemenskapsrättens allmänna bestämmelser. Man kräver EU-/EES-uppehållstillstånd av arbetstagare, utstationerade arbetstagare och näringsidkare från alla EU-stater, om vistelsen i landet är längre än tre månader. Tillstånd beviljas utan prövning. Till ansökan om uppehållstillstånd skall bifogas ett anställningsintyg undertecknat av arbetsgivaren, företagets

registreringsdokumentation eller en undertecknad redogörelse av köparen av tjänster, ur vilken framgår vilken tjänst som köps av tjänsteleverantören. De uppgifter som framgår av utredningarna registreras i utlänningsregistret.

Den svenska regeringen har gjort en proposition till riksdagen om att man i Sverige, vid genomförandet av det direktiv som gäller unionsmedborgares uppehållsrätt, övergår från uppehållstillstånd till registrering av uppehållsrätten (RegProp 2005/2006:77). En medborgare i en Europeiska unionens medlemsstat som vistas i landet över tre månader skall registrera sin uppehållsrätt vid Migrationsverket, som kan förena registreringskyldigheten med vite. Registreringen är avgiftsfri och genom förordning bestäms närmare om de uppgifter som skall lämnas i samband med den. Enligt regeringens proposition är meningen att om utlänning och hans eller hennes ekonomiska aktivitet insamlas motsvarande uppgifter som i nuläge insamlas med uppehållstillståndsansökning.

Danmark har tagit i bruk begränsningar av arbetskraftens rörlighet som baserar sig på anslutningsfördragen. Under en övergångsperiod på två år krävs av arbetstagare från de nya EU-staterna ett uppehållstillstånd som beviljats för arbete. En förutsättning för att få uppehålls- och arbetstillstånd är dock att utlänningen har erbjudits heltidsanställning enligt minimivillkoren i kollektivavtalet och att arbetsgivaren finns i skattemyndighetens register. Något arbetskraftspolitiskt övervägande av ändamålsenligheten förekommer inte. Övergångsperioden gäller inte bl.a. näringsidkare eller utstationerade arbetstagare. I ansökan om uppehållstillstånd lämnas uppgifter om bl.a. anställningen. Ansökan kan fyllas i och sändas via Internet försedd med en elektronisk underskrift.

I *Storbritannien* beviljas medborgare i Europeiska unionens medlemsstater som vistas i landet över tre månader ett uppehållstillstånd som inte är förbundet med något övervägande av ändamålsenligheten. Dessutom är medborgare i de nya EU-staterna skyldiga att registrera sig senast en månad efter att de har börjat arbeta (*Worker Registration Scheme*). Det registreringsförfarande som tillåts av anslutningsfördragen gäller endast arbetstagare

som anländer direkt till ett arbete, men inte utstationerad arbetskraft. I registreringsansökan lämnas uppgifter om bl.a. anställningen. Anmälan kan fyllas i och sändas via Internet eller per post.

Irland har inte tagit i bruk sådana begränsningar av arbetskraftens rörlighet som grundar sig på anslutningsfördragen. Medborgare i Europeiska unionens medlemsstater skall ansöka om uppehållstillstånd senast inom tre månader. Är det fråga om en arbetstagare skall den del av ansökan som arbetsgivaren fyller i vara ifylld. Är det fråga om en näringsidkare skall en utredning över näringsidkande, t.ex. ett mervärdesskatteintyg, läggas fram.

På *Irland* utgör landets personbeteckningssystem den centrala grunden för statistikföringen och uppföljningen av arbetskraftens rörlighet. Utländska arbetstagare måste skaffa sig en personbeteckning (*PPS*) för att få arbeta. För erhållande av en personbeteckning skall även medborgare i EU-stater lämna en utredning över sin identitet samt om sitt arbete och sin vistelse på *Irland*.

2.2. Utlänningsregistret

I utlänningsregistret registreras de tillståndsbeslut som Arbetskraftsbyrån fattar med stöd av lagen om en övergångsperiod och de registreringar av uppehållsrätt som polisen gör.

Enligt lagen om utlänningsregistret (1270/1997) förs utlänningsregistret som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i *Finland*. Utlänningsverket är registeransvarig för utlänningsregistret. Övriga registeransvariga är bl.a. polisen och Arbetskraftsbyrån.

Uppgifter ur utlänningsregistret får på de villkor som anges i lagen lämnas ut för utförandet av uppgifter som i lag ålagts myndigheterna. Till exempel har Arbetskraftsbyråns myndigheterna en anslutning som möjliggör lämnande av uppgifterna till utlänningsregistret. Arbetskraftsbyråns myndigheterna använder uppgifterna i utlänningsregistret för övervakning av utlänningars anställningsvillkor och rätt att arbeta. Med stöd av lag har till exempel Pensions-

skyddscentralen och Rättsskyddscentralen för hälsovården rätt att få uppgifter från utlänningsregistret.

I 5 § i lagen om utlänningsregistret ingår bestämmelser om de situationer då uppgifter kan införas i registret. I utlänningsregistret får införas uppgifter om medborgare i EU-stater vars uppehållsrätt registreras med stöd av utlänningslagen.

I 7 § i lagen om utlänningsregistret ingår bestämmelser om uppgifter som kan registreras. Vid sidan av en persons identifikationsuppgifter får i utlänningsregistret bl.a. registreras uppgifter om ändamålet för vistelsen i landet, arbetsgivare och uppgifter enligt 73 § 1 mom. i utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare.

I 9 § i lagen om utlänningsregistret ingår bestämmelser om avförande av uppgifter ur registret. Till exempel avförs uppgifter om registrering av uppehållsrätt fem år efter att uppgifter senast införts om uppehållsrätten har upphört att gälla. Uppgifterna om en person i utlänningsregistret avförs i sin helhet ett år efter att denne har förvärvat finskt medborgarskap eller avlidit.

2.3. Arbetskraftsbyråers behörighet

I 85 § 3 mom. i utlänningslagen bestäms att den Arbetskraftsbyrå inom vars område arbetet utförs är behörig för de uppgifter som föreskrivs i utlänningslagen. Om arbetet utförs inom flera Arbetskraftsbyråers områden, har den Arbetskraftsbyrå inom vars område arbetet huvudsakligen utförs beslutanderätt. Om arbetet inte är bundet till området för någon Arbetskraftsbyrå, har den Arbetskraftsbyrå inom vars område arbetsgivaren har ett verksamhetsställe beslutanderätt.

Efter det att utlänningslagen och lagen om en övergångsperiod trädde i kraft den 1 maj 2004 har antalet sådana tillståndsärenden som gäller utlänningars arbete och som handläggs vid Arbetskraftsbyråerna minskat kraftigt. Vid vissa Arbetskraftsbyråer har antalet ansökningar endast varit ett fåtal under loppet av ett år. Möjligheten att anhängiggöra ansökningar elektroniskt och behandlingen av ansökningar i utlänningsregistret har aktualiserat frågan om att koncentrera handlägg-

ningen av tillståndsansökningar. Koncentrerings- och handläggningen av tillståndsansökningar har möjliggjort en effektivare användning av resurser och kunskaper och därmed lett till ett mer enhetligt och förutsägbart beslutsförfarande. Det bör beaktas att tillståndsärenden som gäller utlänningars arbete skiljer sig helt från de övriga uppgifter som sköts av Arbetskraftsbyråerna och kräver specialkunskaper.

Med stöd av 1 § 3 mom. i lagen om Arbetskrafts- och näringscentraler (23/1997) är Arbetskraftsbyråerna lokalförvaltningsorgan som lyder under centralen, som också bestämmer om deras verksamhetsområden och verksamhetsställen. Med stöd av nämnda lagrum har ärenden som gäller utlänningars arbete koncentrerats till de största Arbetskraftsbyråerna inom varje Arbetskrafts- och näringscentralens område så att sådana tillståndsansökningar som avses i utlänningslagen och lagen om en övergångsperiod för tillfället handläggs vid 59 Arbetskraftsbyråer.

2.4. Bedömning av nuläget

Registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

I och med Europeiska unionens utvidgning den 1 maj 2004 ökade EU-Arbetskraftens rörlighet i Finland. En viktig orsak till detta är Estlands medlemskap i Europeiska unionen. Estniska arbetstagare som före utvidgningen räknades som medborgare i tredjeland utgör efter utvidgningen majoriteten av alla EU-länders medborgare som arbetar i Finland.

Med stöd av Statistikcentralens Arbetskraftsstatistik, Arbetskraftsbyråernas statistik över arbetssökande och utlänningsregistrets tillståndsstatisik har Finland tillförlitliga uppgifter om finländare och personer som kommer från länder utanför Europeiska union och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på den finska arbetsmarknaden. Däremot är statistikföringen och uppföljningen av arbete som utförs av EU-medborgare som tillfälligt vistas i landet bristfällig.

Statistikcentralen kan på grund av nuva-

rande registeruppgifter inte tillförlitligt producera information om arbete som utförs av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater.

Beslut som med stöd av lagen om en övergångsperiod har fattats av Arbetskraftsbyråerna har i praktiken bildat stommen för statistikföringen och uppföljningen av rörligheten när det gäller Arbetskraften från de nya EU-stater, även om det har förekommit problem med statistikföringen av beslut. Det centrala problemet har varit att man inte kunnat föra statistik över det arbete som utförs inom ramen för undantagen i lagen om en övergångsperiod. När lagen om en övergångsperiod upphör att tillämpas den 30 april 2006 finns det inte längre tillgång till tillståndsmyndighetens statistik över hur medborgare i staterna i fråga tillträder arbetsmarknaden.

Även om registreringen uppehållsrätt av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater statistikförs är statistiken av olika orsaker inte informativ. Eftersom det inte görs någon anteckning i en EU-medborgares rese-dokument i samband med inresan är det i praktiken svårt att övervaka den tre månader långa tidsfristen för en laglig vistelse. I Finland föreskrivs inga påföljder för att man låter bli att registrera sin uppehållsrätt. För registrering av uppehållsrätt tas det ut en behandlingsavgift på 40 euro. Det kan därför antas att alla EU-medborgare som vistas i landet över tre månader inte registrerar sin vistelse. I statistiken särskiljs inte särskilt noga på vilka grunder en person vistas i Finland.

Befolkningsregistrets uppgifter om utlänningar som tillfälligt vistas i Finland är inte speciellt omfattande eftersom medborgarna i EU-stater som kortvarigt arbetar i landet endast anmäler sig i registret av särskilda skäl. Ett sådant skäl är t.ex. behovet av en finsk personbeteckning. Eftersom befolkningsregisteruppgifterna är bristfälliga kan man inte heller i Statistikcentralens Arbetskraftsundersökningar få med uppgifter om EU-medborgare som tillfälligt vistas i landet. De EU-medborgare som finns i Arbetsförvaltningens register över arbetssökande är i praktiken bosatta i Finland.

Ur skattestyrelsens statistik kan köras uppgifter på grund av nationalitet. Ur skat-

teststyrelsens statistik kan köras uppgifter på basis av personens nationalitet. Bland de allmänt skattskyldiga är det inte möjligt att på grund av nationalitet skilja i landet fast bosätta och andra utlänningar. Statistik över begränsat skattskyldiga dvs. sådana som arbetar kortare tid än sex månader är mera användbar vid uppföljning av kortvarig arbetskraftsflyttning. Skattestyrelsens statistik innehåller inga uppgifter om den utstationerad arbetskraft som arbetar kortare tid än sex månader som på grund av skatteavtal inte är skattskyldig i Finland.

Tillförlitligheten hos Pensionsskyddscentralens statistik försvagas av olika omständigheter. Avsikten är att i framtiden utveckla registrering med tillsviade måste Pensionsskyddscentralen skaffa personernas personbeteckningar en i taget och föra in intygsuppgifterna för hand i databasen. Det kan även antas att man inte alltid skaffar ett intyg för utstationerade arbetstagare eftersom skyldigheten att skaffa intyget inte föreskrivs någon part och eftersom inga påföljder föreskrivs för att man låter bli att skaffa intyget. Det kan även vara fråga om okunskap eller om att man av olika orsaker medvetet undviker att skaffa i intyget.

I kommissionens rapport om hur övergångsordningarna har fungerat i olika EU-länder (KOM(2006) 48 slutlig) uppmanas medlemsländerna att samla in statistik över den arbetskraft som kommer från de nya EU-länderna. Kommissionen planerar att i framtiden uppmana medlemsländerna att årligen rapportera om EU-arbetskraftens rörlighet till Eurostat.

Uppgifter som kan registreras i utlänningsregister

Enligt lagen om utlänningsregistret är det tillåtet att införa i registret uppgifter om medborgare i Europeiska unionens medlemsstat vars uppehållsrätt registreras med stöd av utlänningslagen. För att kunna införa uppgifter som är avsedda i förslaget är det nödvändigt att ändra 5 § 1 mom. i lagen om utlänningsregister.

Enligt lagen om utlänningsregistret får uppgifter om arbete införas bara då det är fråga

fråga om uppgifter som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare. Uppgifter om arbete som är avsedda i förslaget är inte sådana som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare. För att kunna införa dessa uppgifter är det nödvändigt att ändra 7 § 2 mom. i lagen om utlänningsregister.

Arbetskraftsbyråernas behörighet

Oavsett att handläggningen av ärenden som gäller utlänningars arbete för närvarande koncentreras till 59 arbetskraftsbyråer finns det fortfarande på olika håll i Finland sådana arbetskraftsbyråer där det årliga antalet tillståndsärenden uppgår till några tiotal eller ännu färre. Därför behöver handläggningen av ärenden som gäller utlänningars arbete koncentreras ytterligare.

Motiv för en ytterligare koncentrerings är att resurser och kunskaper kan fördelas så ändamålsenligt som möjligt då antalet ansökningar minskar och den föreslagna lagen träder i kraft samt att de biometriska kännetecken som integreras i uppehållstillstånden tas i bruk. I bruktagandet av biometriska kännetecken förutsätter att de arbetskraftsbyråer som tar emot arbetstagarnas ansökningar om uppehållstillstånd har den utrustning och det specialkunnande som krävs. Verkställigheten av den föreslagna lagen om registrering av uppgifter om arbete kräver ett bra kunnande i användningen av utlänningsregister.

För att handläggningen av ärenden som gäller utlänningars arbete skall kunna koncentreras från en arbetskraftsbyrå som lyder under en TE-central till en arbetskraftsbyrå som lyder under en annan TE-central bör 85 § 3 mom. i utlänningslagen ändras.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Syftet med den föreslagna lagen om registrering av uppgifter om arbete är att främja statistikföringen och uppföljningen av arbetskraftens rörlighet. Statistiken behövs för

uppföljning av verksamheten på arbetsmarknaden och den kortvariga flyttningen av arbetskraft. Uppgifter behövs även för uppföljning av om arbetskraftens rörlighet från de nya EU-länderna till Finland efter den 1 maj 2006 orsakar sådana störningar på arbetsmarknaden med hänsyn till vilka man bör återgå till nationell begränsning av arbetskraftens rörlighet.

Registrering av uppgifter om arbete skulle också främja den i utlänningslagen föreskrivna registreringen av uppehållsrätt som polisen gör. Utöver detta skulle registreringen förbättra övervakningen av anställningsvillkor eftersom arbetarskyddsmyndigheterna har en anslutning som möjliggör läsning av utlänningsregistret. Registrering av uppgifter om arbete skulle även bidra till de lagstiftade övervakningsuppgifter som myndigheter som Pensionsskyddscentralen och Rättsskyddscentralen för hälsovården har och som har rätt att få uppgifter från utlänningsregistret.

Syftet med det förslag som gäller ändring av arbetskraftsbyråernas behörighet är att med hjälp av en koncentrerad av de resurser och det kunnande som behövs göra handläggningen av ärenden enhetligare, förutsägbare och snabbare än för närvarande.

3.2. De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås att det skall stiftas en lag om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i några av den Europeiska unionens medlemsstater. Förslaget gäller medborgare i samma stater som omfattas av lagen om en övergångsperiod. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen är emellertid mer omfattande än för lagen om en övergångsperiod. Eftersom det i den föreslagna lagen inte är fråga om att begränsa tillträde till arbetsmarknaden är det inte nödvändigt att ta in de undantag om rätt till tillträde till arbetsmarknaden som ingår i lagen om en övergångsperiod.

Då Europeiska unionen nästa gång utvidgas kan man vid behov genom en lagändring vidga lagens tillämpningsområde till att omfatta medborgare i de stater som ansluter sig.

Enligt den föreslagna lagen skall uppgifter om arbete som utförs av medborgare i näm-

da EU-stater anmälas vid en arbetskraftsbyrå senast inom 14 dagar räknat från den dag då arbetet inleds. Anmälningen gäller inte arbete som varar utan abrott under högst 14 dagar. Uppgifterna kan lämnas elektroniskt och anmälan kan för en utlänningsräkning göras av arbetsgivaren. Arbetskraftsbyrån inför uppgifter i utlänningsregistret som är ett centraltregister för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland.

Propositionen skulle inte ha effekt i den i utlänningslagen föreskrivna registreringen av uppehållsrätt som polisen gör. Anmälning av uppgifter om arbete förutsätts inte om polisen har gjort registrering av uppehållsrätt. Uppgifterna som arbetskraftsbyrån har infört skulle utgöra en grund för registrering av uppehållsrätt som senare görs av polisen.

Inga påföljder föreskrivs för att man låter bli att registrera uppgifter om arbete. Däremot försöker man på olika sätt göra registreringen av uppgifter lockande. Arbetsministeriet effektiviserar informering om registrering av uppgifter om arbete i samband med trepartiskt informeringsprojekt som har till syfte att förbättra utlänningars kunskap om arbetslivs föreskrifter och bruk i Finland. Arbetsmarknadens parter skulle samarbeta på ett sådant sätt att registreringen av uppgifter om arbete blir en normalpraxis på arbetsmarknaden.

I propositionen föreslås dessutom att lagen om utlänningsregistret skulle ändras tekniskt på så sätt som införingen av uppgifter om arbete kräver.

I propositionen föreslås dessutom att 85 § 3 mom. i utlänningslagen ändras så att arbetskraftsbyråerna i de kommuner som är mest betydande med tanke på den utländska arbetskraftens rörlighet är behöriga för uppgifter som föreskrivs med stöd av utlänningslagen så som närmare föreskrivs genom förordning av arbetsministeriet. Även i den föreslagna lagen som gäller registrering av uppgifter om arbete hänvisas till den ändrade bestämmelsen i utlänningslagen.

Avsikten är att arbetskraftsbyråerna i Vanda, Tammerfors och Villmanstrand samt Ålands arbetsförmedlingsbyrå i detta skede skall vara behöriga för ärenden som föreskrivs i utlänningslagen.

I ärenden som avses i utlänningslagen samt anmälningen i den föreslagna nya lagen kan lämnas in vid varje Arbetskraftsbyrå. Den Arbetskraftsbyrå som tar emot ärendet överför det till en behörig Arbetskraftsbyrå för handläggning.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

Den föreslagna lagen om registrering av uppgifter om arbete kräver några ändringar i utlänningsregistret. Dessa medför uppskattningsvis en kostnad på ungefär 20 000 euro för Utlänningsverket.

Eftersom lagen om en övergångsperiod upphör att gälla går Arbetskraftsbyråerna miste om behandlingsavgiften för varje ansökan (20 euro). Per år går man miste om inkomster på ca 50 000 euro (2 500 x 20 euro). Med tanke på kravet på omfattande statistikföring är det dock ändamålsenligt att Arbetskraftsbyråerna inte tar ut någon avgift för registrering av uppgifter om arbete.

Det förslag till lag som gäller ändrande av Arbetskraftsbyråernas behörighet medför inga betydliga kostnader för Arbetsförvaltningen.

4.2. Konsekvenser för medborgarna

Den föreslagna lagen om registrering av uppgifter om arbete gäller medborgare i de stater som den 1 maj 2004 anslöt sig till EU med undantag av Cypern och Malta. Orsaken till att lagens tillämpningsområde avgränsas utifrån medborgarskap är huvudsakligen att lagen om en övergångsperiod upphör att gälla och att det är nödvändigt att följa upp rörligheten av den Arbetskraft som kommer från dessa stater för att eventuellt igen kunna ta i bruk nationella begränsningar av Arbetskraftens rörlighet. Den föreslagna lagen kan inte anses vara diskriminerande eftersom anmälningen av uppgifter om arbete vore enkelt och inga påföljder föreskrivs för att man låter bli att anmäla uppgifter om arbete. Den föreslagna lagen skulle inte heller begränsa rätt att arbeta i Finland.

4.3. Konsekvenser i fråga om organisation och personal

Den föreslagna lagen om registrering av uppgifter om arbete belastar i viss mån de Arbetskraftsbyråer som sköter registreringarna. Å andra sidan frigörs en del resurser vid Arbetskraftsbyråerna i och med att lagen om en övergångsperiod upphör att gälla. Det förslag till lag som gäller ändrande av Arbetskraftsbyråernas behörighet i ärenden som föreskrivs i utlänningslagen medför en omorganisering av Arbetskraftsbyråernas personal och lokaler samt anskaffning av anordningar.

Lagförslaget minskar i viss mån belastningen på personalen inom polisens tillståndsförvaltning eftersom de uppgifter om arbete som Arbetskraftsbyrån registrerar i utlänningsregistret kan användas som grund för polisens bedömning av en utlännings försörjningsförutsättningar då en registrering av uppehållsrätten övervägs.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid Arbetsministeriet. Sektionen för internationell rörlighet inom arbetspolitiska delegationen, som verkar i anslutning till Arbetsministeriet, har fungerat som stöd vid beredningen. Sektionen arbetar under ledning av Arbetsministeriet och i den ingår representanter för inrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands näringsliv EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation (FFC), Akava, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC, Kommunala arbetsmarknadsverket, Företagarna i Finland samt Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK. Sektionen har hört representanter för Utlänningsverket, Befolkningsregistercentralen och polisinsättningen i Helsingfors härad.

Propositionen har varit på remiss hos de hörda expertinstanserna samt hos Pensions- och skyddscentralen, Statistikcentralen, Skattestyrelsen, Rättsskyddscentralen för hälso vården, inrikesministeriet, utrikesministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet

nisteriet, justitieministeriet och dataombudsmannen. Nästan alla remissinstanser ansåg att förslaget är något som behövs. Justitieministeriet och dataombudsmannen anmärkte att införingen av uppgifter i utlänningsregister är problematiskt om det är bara fråga om statistiska behov. Båda ansåg att det är nödvändigt att klarlägga det till vilken mån vore det möjligt att uppnå förslagets syfte med att utveckla de nuvarande datainsamlingssystemen.

6. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till genomförandet av det direktiv som gäller EU-medborgares uppehållsrätt. Genomförandet bereds vid inrikesministeriet och det skall vara klart senast den 30 april 2006.

I samband med genomförandet av direktivet gällande EU-medborgares uppehållsrätt är det meningen att utreda hur man kan förbättra statistikföringen och uppföljningen av rörligheten för alla de EU-medborgare som är arbetstagare.

En samarbetsgrupp som tillsatts av inrikesministeriet utreder som bäst frågor som hänför sig till registreringen av utlänningar. Arbetsgruppen skall bl.a. klarlägga utvecklingsbehoven och myndigheternas befogenheter i fråga om registrering av utlänningar samt lägga fram nödvändiga förslag till lagändringar.

7. Ikraftträdande och giltighetstid

Avsikten är att förslag om att förbättra den statistikföring och uppföljning av arbetskraftens rörlighet som omfattar alla medborgarna i Europeiska unionens medlemsstater skall utredas vid beredningen av genomförandet av det direktiv som gäller EU-medborgares uppehållsrätt.

Det är inte ändamålsenligt att stifta en permanent lag som gäller medborgarna i åtta EU-stater. I anslutningsfördragen för de stater som den 1 maj 2004 anslöt sig till Europeiska unionen har den nationella begräns-

ningen av arbetskraftens rörlighet formulerats som en övergångsperiod som sker stegvis under 2+3+2 år. De nationella övergångsåtgärderna granskas nästa gång då det gått fem år sedan EU:s utvidgning. Det föreslås därför att lagen skulle vara i kraft till och med den 30 april 2009.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i några av den Europeiska unionens medlemsstater

1 § Lagens syfte. I 1 mom. uppräknas de stater vilkas medborgare lagen gäller. Lagen gäller medborgare i de stater som anslöt sig till Europeiska unionen den 1 maj 2004 med undantag av Cypern och Malta.

I 2 mom. framkommer att lagen inte ändrar registrering av EU-medborgares uppehållsrätt som föreskrivs i utlänningslagen. De övriga bestämmelser som gäller inresa, vistelse och arbete i landet för medborgarna i EU-stater fastställs även fortfarande i enlighet med utlänningslagen. Registreringen för uppehållsrätt och registreringen av uppgifter om arbete har emellertid anknytning till varandra på det sätt som framgår av 2 §.

2 § Begränsningar av tillämpningsområdet. I paragrafen nämns undantagen från lagens tillämpningsområde. För att samma person inte skall omfattas av två olika registreringsförfaranden föreskrivs i 1 punkten att anmälning av uppgifter om arbete till arbetskraftsbyrån inte är nödvändigt om uppehållsrätten har registrerats vid polisinskrivningen i häradet. En registrering av uppehållsrätten skall enligt 159 § i utlänningslagen göras senast när personen har vistats i landet i över tre månader. Utlänningslagen hindrar inte registrering av uppehållsrätten redan innan de tre månaderna gått ut. Det är också möjligt att för en utlänning har direkt beviljats en permanent uppehållstillståndshandling.

Det är heller inte ändamålsenligt att registrera uppgifter om arbete som utförs av per-

soner som redan vistats i landet en längre tid eller som vistas här permanent. Därför nämns i 2 punkten att lagen inte tillämpas på en utlänning som har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd.

Om en utlänning arbetar endast mycket kortvarigt i Finland är det inte ändamålsenligt att tillämpa lagen. Anmälning av uppgifter om arbete som varar några dagar kan onödigt belasta en utlänning, hans eller hennes arbetsgivare och den Arbetskraftsbyrå som inför uppgifter i utlänningsregistret. Utanför lagens tillämpningsområde faller därför enligt 3 punkten sådana personer som arbetar i Finland utan avbrott under högst 14 dagar. Tidsfristen är det samma som i lag om ändring av lagen om utstationerade arbetstagare (1198/2005). Enligt lagen ett företag som utstationerar arbetskraft i Finland, som inte har något driftställe i Finland, behöver inte utse en företrädare, om den utstationerade arbetstagarens utstationering varar högst 14 dagar. Korta på varandra följande arbetsavtal kan enligt lagen anses forma utstationering som har fortgått utan avbrott.

3 § Registrering av uppgifter om arbete. Enligt 1 mom. skall uppgifter om arbete anmälas för registrering till Arbetskraftsbyrå senast inom 14 dagar räknat från den dag då arbetet inleds.

I 2 mom. uppräknas de uppgifter som skall lämnas i samband med anmälning. Utlänningen borde lämna sin namn, födelsetid och -ort och nationalitet. Av utredningen skall också framgå arbetsgivare, arbetsgivarens FO-nummer, bransch, ort eller orter där arbetet utförs, hur länge arbetet varar samt det kollektivavtal som tillämpas i arbetet eller det vederlag som betalas för arbetet. Med ett vederlag avses lön eller annat vederlag som enligt 1 kap. 1 § i Arbetsavtalslagen (55/2001) bör betalas mot arbete. För lämnande av uppgifter utarbetas en blankett för elektroniskt bruk och en som kan fyllas i för hand.

Som en grund för lagförslaget ligger möjligheterna att förbättra statistikföringen och uppföljningen. Därför skall en ny utredning lämnas då arbetsgivaren byts eller det sker andra väsentliga förändringar i uppgifterna. Som en väsentlig förändring anses t.ex. byte av arbetsuppgifter från en bransch till en an-

nan. En ny utredning behöver lämnas endast om registrering av uppehållsrätten hos polisen inte gjorts.

Arbetskraftsbyrån inför uppgifter i utlänningsregistret. Arbetskraftsbyråns uppgift är att göra en teknisk registrering. Arbetskraftsbyrån utreder inte riktigheten i de uppgifter som lämnats och tillämpar inte heller annan prövning.

I 3 mom. föreskrivs om det elektroniska anmälningsförfarande och att också arbetsgivaren kan anmäla uppgifter om arbete för arbetstagarens räkning. Syften är att göra anmälningen så enkelt som möjligt.

4 § Behörig myndighet. Uppgifter om arbete skulle införas i utlänningsregister av den Arbetskraftsbyrå som med stöd av 85 § 3 mom. i utlänningslagen är behörig i ärenden som avses i utlänningslagen. Ett lagförslag som gäller ändring av Arbetskraftsbyråernas behörighet ingår i denna proposition.

5 § Ikraftträdande. Avsikten är att den föreslagna lagen skall vara en tidsbunden lag som gäller i tre år och att den skall träda i kraft genast efter det att den har antagits och fastställts.

6 § Övergångsbestämmelse. I paragrafen föreskrivs att lagen tillämpas också på de ärenden som anhängiggjorts med stöd av lagen om en övergångstid..

1.2. Lag om utlänningsregistret

5 § Personer som omfattas av registret. I 3 punkt 1 mom. tilläggs att i utlänningsregistret får införas uppgifter också om personer vars uppgifter om arbete registreras med stöd av en annan lag.

7 § Uppgifter som registreras. I 1 punkt 2 mom. tilläggs att i utlänningsregistret får registreras uppgifter om och arbete också när det inte är fråga om uppgifter som enligt 73 § 1 mom. utlänningslagen skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

1.3. Lag om ändring av 85 § 3 mom. i utlänningslagen

85 § Arbetskraftsbyråns övriga behörighet. Det föreslås att 85 § 3 mom. i utlänningsla-

gen ändras så att Arbetskraftsbyråerna i de kommuner som är mest betydande med tanke på den utländska Arbetskraftens rörlighet skall vara behöriga för uppgifter som föreskrivs med stöd av utlänningslagen så som närmare föreskrivs genom förordning av Arbetsministeriet.

Avsikten är att Arbetskraftsbyråerna i de kommuner som är mest betydande med tanke på den utländska Arbetskraftens rörlighet skall vara behöriga Arbetskraftsbyråer så som närmare föreskrivs genom förordning av Arbetsministeriet. Som behöriga Arbetskraftsbyråer föreslås i detta skede Arbetskraftsbyråerna i Vanda, Tammerfors och Villmanstrand samt Ålands Arbetsförmedlingsbyrå. Uppgifter om arbete kan dock lämnas vid alla Arbetskraftsbyråer.

2. Lagstiftningsordning

I 9 § 4 mom. i grundlagen föreskrivs att rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet regleras genom lag. I lagförslaget begränsas emellertid inte en utlännings inresa, vistelse eller arbete i landet.

Förslaget till lag om registrering av uppgifter om arbete gäller registrering av personuppgifter. Uppgifter om arbete skulle registreras i utlänningsregister. Enligt lagen om utlänningsregistret förs utlänningsregistret som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland.

I 10 § 1 mom. i grundlagen föreskrivs att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande GrUU 14/1998 rd konstaterat att från perspektiv av denna grundläggande rättighet är viktiga områden för föreskrifter åtminstone syftet för registrering, innehåll av de personuppgifter som registreras och dess tillåtna ändamål.

Syftet med registreringen av uppgifter om arbete är att följa upp verksamheten på arbetsmarknaden och inflyttningen av kortvarig Arbetskraft från de nya medlemstater i Europeiska union. Uppgifter behövs även för uppföljning av om Arbetskraftens rörlighet från dessa stater till Finland orsakar sådana störningar på arbetsmarknaden med hänsyn till

vilka man bör återgå till en nationell begränsning av Arbetskraftens rörlighet.

Registreringen har även andra ändamål. I och med att statistikföringen förbättras blir förutsättningarna för övervakningen av anställningsvillkoren effektivare. Genom anslutningen som möjliggör läsning av utlänningsregistret använder arbetarskyddsmyndigheterna uppgifterna i utlänningsregistret för övervakning av utlänningars anställningsvillkor. Registreringen av uppgifter om arbete skulle även bidra till de lagstiftade övervakningsuppgifter som andra myndigheter har. Pensionsskyddscentralen kunde utnyttja de registrerade uppgifter i övervakning av EG:s socialskyddsförordning (1408/71) och arbetstagarnas socialskydd. Uppgifter om arbetsplatser av de yrkesutbildade hälsovårdspersonalen är nyttiga i övervakningen som Rättsskyddscentralen för hälsovården har till uppgift. Registreringen skulle också främja registrering av uppehållsrätt av medborgarna i EU-stater som föreskrivs i utlänningslagen. Uppgifterna som Arbetskraftsbyråen har infört i utlänningsregistret skulle stå till buds när polisen registrerar uppehållsrätten.

Förslaget till lag om registrering av uppgifter om arbete hör även samman med kravet på likställd behandling av personer. Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

Lagförslaget kan dock inte anses diskriminera medborgare i de nya EU-staterna. Lagen innefattar varken en skyldighet att registrera sig eller några påföljder för om man inte registrerar sig.

Förslaget om att ändra 85 § 3 mom. i utlänningslagen hör samman med 119 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilket grunderna för statens regional- och lokalförvaltning skall bestämmas genom lag. I övrigt kan bestämmelser om statsförvaltningens enheter utfärdas genom förordning. Enligt förslaget skall närmare bestämmelser om behöriga Arbetskraftsbyråer utfärdas genom förordning av Arbetsministeriet. I lagen begränsas dock utfärdandet av förordning så att Arbetskrafts-

byråerna i de kommuner som är mest betydande med tanke på den utländska arbetskraftens rörlighet skall vara behöriga.

Regeringen anser att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförelagen***1.****Lag****om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i vissa av den Europeiska unionens medlemsstater**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Lagens syfte*

I denna lag föreskrivs om registrering av uppgifter om arbete som utförs av medborgare i republikerna Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Slovenien och Slovakien.

I 10 kap. utlänningslagen (301/2004) bestäms om inresa och vistelse i landet, arbete samt registrering av uppehållsrätt av medborgare i Europeiska unionens medlemsstater och därmed jämförbara personer.

2 §*Begränsningar av tillämpningsområdet*

Denna lag tillämpas inte på personer som avses i 1 § 1 mom. och som

1) har registrerat sin vistelse eller som har beviljats en permanent uppehållstillståndshandling i enlighet med 10 kap. i utlänningslagen,

2) har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, eller

3) arbetar i Finland utan avbrott under högst 14 dagar.

3 §*Registrering av uppgifter om arbete*

Personer som avses i 1 § 1 mom. skall för registrering anmäla uppgifter om arbete vid

arbetskraftsbyrån senast inom 14 dagar räknat från den dag då arbetet inleds.

I anmälningen skall en utlänning lämna sin namn, födelsetid och –ort, nationalitet och en sådan utredning av arbetsgivaren av vilken framgår arbetsgivare, arbetsgivarens FO-nummer, bransch, ort eller orter där arbetet utförs, hur länge arbetet varar samt det kollektivavtal som tillämpas eller det vederlag som betalas för arbetet. En ny utredning bör lämnas då arbetsgivaren byts eller det sker andra väsentliga förändringar i uppgifterna.

De uppgifter som avses i 2 mom. kan även lämnas av arbetsgivaren för en utlänningsräkning. Uppgifterna kan lämnas elektroniskt.

4 §*Behörig myndighet*

Arbetskraftsbyrån inför uppgifter om arbete i utlänningsregistret.

Behörig arbetskraftsbyrå är den arbetskraftsbyrå som enligt 85 § 3 mom. i utlänningslagen är behörig i ärenden som avses i utlänningslagen.

5 §*Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 2006.
Lagen är i kraft till och med den 30 april 2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen

förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

6 §

Övergångsbestämmelse

Denna lag tillämpas också på de ärenden som anhängiggjorts innan lagen träder i kraft med stöd av lagen den 30 april 2004 om förutsättningarna för förvärvsarbete för medborgare i Tjeckien, Estland, Lettland, Litauen, Ungern, Polen, Slovenien och Slovakien (309/2004).

2.

Lag**om ändring av 5 och 7 § i lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 5 § 1 mom. samt 7 § 2 mom. sådana de lyder i lag 305/2004 som följer:

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer

1) som ansökt om visum eller uppehållstillstånd,

2) som avlagt språkexamen som avses i 48 § utlänningslagen (301/2004) eller deltagit i språkexamen,

3) vars uppehållsrätt registreras med stöd av utlänningslagen eller vars uppgifter om arbete registreras med stöd av en annan lag,

4) som ansökt om internationellt skydd eller som är föremål för utredning om de skall tas till Finland inom ramen för flyktingkvoten eller på grund av humanitär invandring,

5) som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting eller för vilka en finsk myndighet för verkställande av ælägsnande ur landet utfärdat ett resedokument för enkel resa.

7 §

Uppgifter som registreras

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärenden som framgår av en i 5 § 1 och 2 mom. avsedd ansökan, anmälan eller förfrågan och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt resrutten, tidpunkten och platsen för inresa och utresa samt uppgifter om arbetsgivare och arbete samt uppgifter enligt 73 § 1 mom. utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom. samt om utredningar som gäller dem, om utlåtanen, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, om att ärendet förfallit samt om ändringssökande,

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar och mottagare som avses i 5 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 200.

3.

Lag

om ändring av 85 § i utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 85 § 3 mom. som följer:

85 §

Arbetskraftsbyråns övriga behörighet

—————
Behöriga för uppgifter som föreskrivs med
stöd av denna lag är arbetskraftsbyråerna i de
kommuner som är mest betydande med tanke
på den utländska arbetskraftens rörlighet så
som närmare föreskrivs genom förordning av
arbetsministeriet.

—————
Denna lag träder i kraft den 200.

—————

Helsingfors den 21 april 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

*Bilaga**Parallelltexter***2.****Lag****om ändring av 5 och 7 § i lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 5 § 1 mom. samt 7 § 2 mom. sådana de lyder i lag 305/2004 som följer:

Gällande lydelse

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer

1) som ansökt om visum eller uppehållstillstånd,

2) som avlagt språkexamen som avses i 48 § utlänningslagen (301/2004) eller deltagit i språkexamen,

3) vars uppehållsrätt registreras med stöd av utlänningslagen,

4) som ansökt om internationellt skydd eller som är föremål för utredning om de skall tas till Finland inom ramen för flyktingkvoten eller på grund av humanitär invandring,

5) som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting eller för vilka en finsk myndighet för verkställande av avlägsnande ur landet utfärdat ett resedokument för enkel resa.

Föreslagen lydelse

5 §

Personer som omfattas av registret

För utlänningsregistret får inhämtas och i registret föras in uppgifter om personer

1) som ansökt om visum eller uppehållstillstånd,

2) som avlagt språkexamen som avses i 48 § utlänningslagen (301/2004) eller deltagit i språkexamen,

3) vars uppehållsrätt registreras med stöd av utlänningslagen *eller vars uppgifter om arbete registreras med stöd av en annan lag,*

4) som ansökt om internationellt skydd eller som är föremål för utredning om de skall tas till Finland inom ramen för flyktingkvoten eller på grund av humanitär invandring,

5) som ansökt om främlingspass eller resedokument för flykting eller för vilka en finsk myndighet för verkställande av avlägsnande ur landet utfärdat ett resedokument för enkel resa.

7 §

Uppgifter som registreras

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärende som framgår av en i 5 § 1 och 2 mom. avsedd ansökan, anmälan eller förfrågan och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt resrutten, tidpunkten och platsen för inresa och utresa samt uppgifter om arbetsgivare och uppgifter enligt 73 § 1 mom. utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom. samt om utredningar som gäller dem, om utlåtanden, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, om att ärendet förfallit samt om ändringssökande,

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar och mottagare som avses i 5 § 3 mom.

7 §

Uppgifter som registreras

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärende som framgår av en i 5 § 1 och 2 mom. avsedd ansökan, anmälan eller förfrågan och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt resrutten, tidpunkten och platsen för inresa och utresa samt uppgifter om arbetsgivare och *arbete samt* uppgifter enligt 73 § 1 mom. utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom. samt om utredningar som gäller dem, om utlåtanden, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, om att ärendet förfallit samt om ändringssökande,

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar och mottagare som avses i 5 § 3 mom.

3.

Lag**om ändring av 85 § i utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 85 § 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

85 §

85 §

*Arbetskraftsbyråns övriga behörighet**Arbetskraftsbyråns övriga behörighet*

Behörig för uppgifter som föreskrivs med stöd av denna lag är den arbetskraftsbyrå inom vars område arbetet utförs. Om arbetet utförs inom flera arbetskraftsbyråers områden, har den arbetskraftsbyrå inom vars område arbetet huvudsakligen utförs beslutanderätt. Om arbetet inte är bundet till området för någon arbetskraftsbyrå, har den arbetskraftsbyrå inom vars område arbetsgivaren har ett verksamhetsställe beslutanderätt.

Behöriga för uppgifter som föreskrivs med stöd av denna lag är arbetskraftsbyråerna i de kommuner som är mest betydande med tanke på den utländska arbetskraftens rörlighet så som närmare föreskrivs genom förordning av arbetsministeriet.